

Rekommendationer

- Områden där misstanke om markförorening föreligger bör undersökas för att klarlägga typ och mängd av förorening.
- Vid en eventuell framtida annan användning av försvarets områden måste undersökningar av marken göras.
- Inventering och undersökningar av Farstaviken pågår i markägarens regi för att ta reda på föroreningsstatus i sediment.

Luftföroreningar

Skadliga luftföroreningar kan transporteras från kontinenten, andra delar av landet eller vara lokalt producerade. De kan komma från industri, trafik eller uppvärmning. Värmdö kommun står för totalt mellan 2 – 3 procent av Stockholms läns utsläpp av gaser som påverkar klimatet. Skeppsfarten genom kommunen är då inte medräknad. De låga siffrorna beror på att Värmdö inte har några industrier som genererar stora luftförorenande utsläpp.

TRAFIK Luftföroreningar från biltrafiken är ett av länets största miljöproblem. En stor andel av Värmdös befolkning har sin arbetsplats utanför kommunen och belastar luftkvaliteten inom Stockholmsområdet. I Värmdö är båttrafikens luftföroreningar ett lika stort problem. Även om kväveoxiderna minskar när fler fordon och båtar utrustas med katalysatorer så minskar inte koldioxidutsläppen med mindre än att förbränning av fossila bränslen som bensin och diesel reduceras.

I enlighet med EU-bestämmelser och miljöbalken gäller miljökvalitetsnormer för utsläpp av kvävedioxid, svaveldioxid, bly och partiklar till luft. Följande halter i utomhusluft får inte överskridas:

- Kvävedioxid 90 mikrogram per kubikmeter utomhusluft (ska klaras 2005), timmedelvärde.
- Svaveldioxid 200 mikrogram per kubikmeter utomhusluft (ska klaras idag), timmedelvärde.
- Bly 0,5 mikrogram per kubikmeter utomhusluft (ska klaras idag), årsmedelvärde.
- Partiklar (PM10) 50 mikrogram per kvm luft under ett dygn (dygnsmedelvärde) och 40 mikrogram per kvm luft under ett kalenderår (årsmedelvärde).

Regeringen förväntas även att snart anta en miljökvalitetsnorm för benzen.

Inom kommunen finns inga platser där miljökvalitetsnormerna överskrids idag eller kommer att överstiga i framtiden som en konsekvens av översiktsplanens inriktning. Befolkningsutvecklingen i Värmdö bidrar dock till den allmänna ökningen av trafiken i Stockholms län. Detta kan i sin tur medverka till att miljökvalitetsnormerna överskrids på platser med mycket biltrafik.

Rekommendationer

- Ny bebyggelse ska lokaliseras i lägen där tillgången till kollektivtrafik är god i syfte att minimera biltrafiken.
- Mindre båtmotorer och motorer på gräsklippare och andra arbetsredskap bör också miljöanpassas.
- Värmdö kommun ska aktivt arbeta för bättre trafiklösningar med utökad kollektivtrafik, fler infartsparkeringsplatser och utbyggnad av gång- och cykelvägar så att miljökvalitetsnormerna för utsläpp till luft kan uppnås inom kommunen och även bidra till att de uppnås inom Stockholms stad.

UPPVÄRMNING Eftersom en stor del av Värmdös befolkning bor i egna hus utanför tätorterna så finns inte fjärr-

värme utbyggd i någon större utsträckning. Det är vanligt med elvärme kombinerat med vedeldning. Värmdös elförbrukning per capita ligger över landsgenomsnittet. Vedeldningen sker ofta i braskamin, öppen spis eller vedpanna. Frekventa klagomål inkommer till miljökontoret på vedeldning som utförs på ett olämpligt sätt och därvid orsakar grannarna olägenheter som ibland är mycket besvärande. Naturvårdsverket håller på att utfärda restriktiva råd och anvisningar beträffande vedeldning i tätorter.

Risker kring verksamheter

AB Gustavsberg använder gasol till brännugnarna och på fabriksområdet står en stor gasoltank. Kring tanken råder ett säkerhetsavstånd till bostäder på 90 – 100 meter. Gasoltankens förhållande till kringliggande bebyggelse och verksamheter har analyserats i samband med planläggningen av Gustavsbergs Hamn.

Vid Ekvallens idrottsanläggning finns en ammoniak-tank som rymmer 3 000 liter.

Transporter av farligt gods

Den västra delen av väg 222 klassas av Länsstyrelsen som primär transportled för farligt gods. Väg 222 öster om Mörtnäs och väg 274 från Ålstäket till Stenslätten klassas som sekundära transportleder. De primära lederna bildar huvudvägnät för genomfartstrafik och ska så långt som möjligt utnyttjas för transporter av farligt gods. De sekundära lederna är avsedda för lokala transporter. Stora mängder farligt gods i form av bensin och eldningsolja transporteras genom kommunen, framförallt på väg 222 och de större länsvägarna. Gasol till Gustavsbergs VVS transporteras på väg 222 fram till Gustavsberg. Således är Gustavsbergsvägen mellan Ingaröavfarten och Gustavsbergs VVS sekundär transportled för farligt gods. Kemikalier av olika slag

transporteras också på väg 222 till företagen Asta Carotene AB och Stockholm Analytiska Laboratorium AB i Gustavsberg. Till och från försvarets övningsområde i Myttinge transporteras farligt gods i form av ammunition. Ammunitionens olika delar transporteras separat och monteras på plats. Det är en säkerhetsåtgärd då de olika komponenterna är ofarliga var för sig. Om man planerar bebyggelse eller verksamheter inom 100 meter från väg med transporter av farligt gods ska en riskanalys vara ett av underlagen vid planeringen. Risksituationen kan under särskilda omständigheter behöva utredas även utanför 100 meter avståndet. Analysen kan ingå i miljökonsekvensbeskrivningen. Länsstyrelsen har följande rekommendationer för planering kring vägar med transporter av farligt gods:

- 25 meter byggnadsfritt bör lämnas närmast transportleden.
- Tät kontorsbebyggelse närmare än 40 meter från vägkant bör undvikas.
- Sammanhållen bostadsbebyggelse eller personintensiv verksamhet närmare än 75 meter från vägkant bör undvikas.

Punkter med bristande trafiksäkerhet

Inom kommunen finns många platser där trafiksäkerheten är mycket bristfällig. För det mesta handlar det om gående och cyklister som vistas i miljöer med mycket biltrafik. En noggrannare beskrivning av var i kommunen förhållandena är på det viset framgår av avsnittet om trafik.

Skyddsavstånd vid djurhållning

Djurhållning kan leda till störningar för befolkning i form av lukt och buller. Hälsorisker för allergiker är stora om djurhållning och då speciellt hästar hålls för nära

bostäder, skolor eller övriga allmänna platser där folk normalt vistas dagligen. Miljönämnden har 2001 antagit riktvärden för skyddsavstånd till djurhållning. För nyetablering av djuranläggningar som lantbruk, minkfarm, ridanläggningar och liknande skall skyddsavståndet vara 500 meter. För befintliga anläggningar är avståndet 200 meter, vilket även gäller även som avstånd till kennlar och övrig mindre djurhållning. Avståndet till beteshagar skall vara 100 meter och ridvägar skall inte ligga närmare bostäder än 50 meter. Beroende på t.ex. topografi, växtlighet och vindriktning kan avsteg diskuteras.

Skyddsavstånd till reningsverk

Störningar kan förekomma kring reningsverk i form av buller, lukt och bakteriespridning. Boverket har arbetat fram riktvärden för skyddsavstånd vid anläggande av reningsverk. För reningsverk som hanterar mer än 20 000 personekvivalenter (pe) bör avståndet vara minst 1 000 meter. För anläggningar mellan 5 000 och 20 000 gäller 500 meter. För mindre reningsverk gäller 300 meter. Pumpstationer bör inte ligga närmare bostäder än 50 meter.

Algblomningar

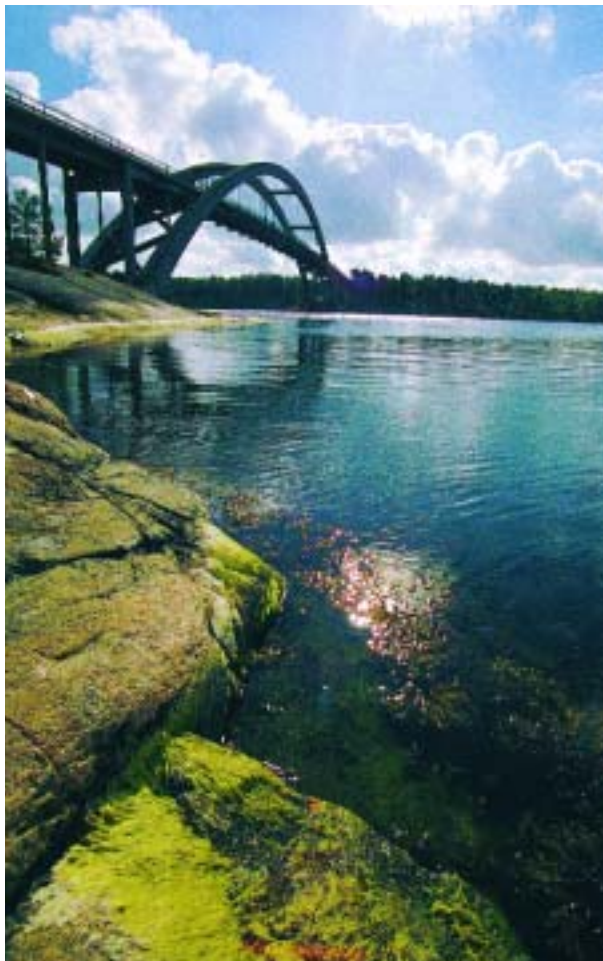
Förekomsten av giftproducerade alger tycks ha ökat på senare år, sannolikt beroende på ökade halter av näringsämnen. Det är framförallt cyanobakterier (tidigare kallad blågrönalger) som är giftproducerande. Blomning kan förekomma i både sötvatten som havsvatten och är som vanligast under högsommaren (juli – augusti) och under hösten.

Rekommendation

- Miljökontoret tar regelbundna prov på ett flertal stränder i kommunen och testar i allmänhet alla misstänkta algblomningar.

Elektriska och magnetiska fält

Eventuella hälsoeffekter från elektriska och magnetiska fält under större kraftledningar har uppmärksamats under senare år. Forskningsresultaten ger hittills inte underlag för några gränsvärden för de lågfrekventa fälten. De gränsvärden som finns för högfrekventa elektromagnetiska fält, skyddar mot värmeeffekter. Inom kommunen finns kraftledningar på högst 70kV, vilket är att jämföra med de på 200 – 400kV som diskuteras ur hälsosynpunkt. Myndigheterna rekommenderar gemensamt följande försiktighetsprincip: Om åtgärder, som

generellt minskar exponeringen, kan vidtas till rimliga kostnader och konsekvenser i övrigt bör man sträva efter att reducera fält som avviker starkt från vad som kan anses normalt i den aktuella miljön. När det gäller nya elanläggningar och byggnader bör man redan vid planeringen sträva efter att utforma och placera dessa så att ”exponeringen begränsas”.

Räddningstjänsten

Räddningsstyrkan är placerad vid räddningsstationen i Mölnvik. Dessutom finns räddningsvårn på Djurö, Svartsö, Norra Stavsudda, Möja, Sandhamn och Runmarö. Enligt räddningsverkets normer för insattider till olika typer av bebyggelse och anläggningar ska Gustavsberg och Hemmesta nås på 10 minuter, Brunn, Björkås, Stavnäs och Ängsvik på 20 minuter och övriga delar av fastlandet nås på högst 30 minuter. Kommunens räddningstjänst klarar dessa tider med undantag av några anläggningar. Skärgården kan inte heller nås inom 30 minuter. I kommunen finns bara en anläggning, där en olycka kan medföra allvarliga skador på människor eller miljö, nämligen AB Gustavsberg VVS, som hanterar stora mängder gasol. På sikt kan en filial till räddningstjänsten behövas i Stavnäsområdet. Den kan där placeras i närheten av vägskälet vid Djuröbron.

Ambulansverksamheten i Stockholms län har sin landningsplats för helikoptrar i Mölnvik.

Inner-, mellan- och ytterskärgård

